

екстрактом, одержаним 70 % розчином етанолу.

Висновки. Таким чином, отримані результати вказують, що сухі екстракти трави золотушника звичайного мають виражену гепатопротекторну дію та є перспективними субстанціями для створення нових лікарських засобів.

Перелік посилань.

1. Huzio, N.; Grytsyk, A.; Raal, A.; Grytsyk, L.; Koshovyi, O. (2022). Phytochemical and Pharmacological Research in Agrimonia eupatoria L.Herb Extract with Anti-Inflammatory and Hepatoprotective Properties. *Plants*, 11, 2371. <https://doi.org/10.3390/plants11182371>
2. Koshovyi O., Romanenko Ye., Komissarenko A. (2016). The study of the phenolic composition of the dry extract of motherwort herb and its psychotropic activity. *American Journal of Science and Technologies*, "Princeton University Press", 1 (21). P. 1055 - 1059.

Вивчення якісного складу органічних кислот космеї двічіперистої

Дейнека А. С., Журавель І. О.

Національний фармацевтичний університет,

Кафедра хімії природних сполук і нутриціології (м. Харків, Україна)

snc@nuph.edu.ua

Вступ: Рід Космея, або Космос (*Cosmos*) – однорічні та багаторічні трав'янисті рослини родини Айстрові (*Asteraceae*). Батьківщиною цих рослин є тропічні та субтропічні регіони Південної та Північної Америки. Космея двічіпериста (*Cosmos bipinnatus* Cav.) – популярна декоративна рослина в Україні та багатьох країнах світу. Традиційна медицина рекомендує використовувати космею для лікування головного болю, захворювань шлунково-кишкового тракту, малярійної лихоманки [3]. У складі квіток космеї двічіперистої знайдено фенольні сполуки, зокрема флавоноїди, халкони, аурони, фенольні кислоти, тритерпени, стероїди, каротиноїди, ефірну олію, у траві та листі рослини – флавоноїди, фенольні кислоти, ефірну олію [2].

Усе вищезазначене свідчить про перспективність фітохімічного вивчення космеї двічіперистої.

Мета: вивчення якісного складу вільних органічних кислот у траві та квітках космеї двічіперистої.

Матеріали та методи: об'єктами дослідження були квітки та трава космеї двічіперистої, заготовлені у фазі цвітіння (липень-серпень 2022 р.) у Харківській області. Якісний склад вільних органічних кислот вивчали методом тонкошарової хроматографії у рухомих фазах *n*-бутанол – оцтова кислота льодяна – вода (4:1:5) та етилацетат – мурашина кислота – оцтова кислота – вода (100:11:11:25). Для виявлення органічних кислот хроматограму обробляли 0,2 % етанольним розчином бромкрезолового зеленого [1].

Результати та їх обговорення: Після обробки хроматограми реактивом для проявлення було виявлено жовті зони органічних кислот на синьому фоні.

У результаті дослідження у порівнянні зі стандартними зразками органічних кислот було підтверджено наявність у об'єктах дослідження яблучної, лимонної, винної, щавлевої та бурштинової кислот.

Висновки. У квітках та траві космеї двічіперистої було ідентифіковано по 5 органічних кислот. Результати проведеного дослідження можуть бути використані при розробці методів контролю

якості на сировину космеї двічіперистої та враховані при розробці технології одержання лікарських рослинних засобів на її основі.

Список літератури

1. Петкова І. Б., Унгурян Л. М., Горяча Л. М. Виявлення органічних кислот у волошки синьої трави. *Науково-технічний прогрес і оптимізація технологічних процесів створення лікарських препаратів*: матеріали VII наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Тернопіль, 23-24 вересня 2020 р. Тернопіль: ТНМУ, 2020. С. 45.
2. Borage, calendula, cosmos, Johnny Jump up, and pansy flowers: volatiles, bioactive compounds, and sensory perception / L. Fernandes, S. Casal, J. A. Pereira et al. *European Food Research and Technology*. 2019. Vol. 245. P. 593–606.
3. Chemical characterisation and hepatoprotective potential of *Cosmos sulphureus* Cav. and *Cosmos bipinnatus* Cav. / M. Saleem, H. A. Ali, M. F. Akhtar et al. *Natural Product Research*. 2019. Vol. 33 (6). P. 897–900.

Антигістамінні властивості череди трироздільної

Демешко О. В., Урсул О. М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

ursulanutas66@gmail.com

Вступ. Глобальною медико-соціальною проблемою є алергія. Поширеність її у всьому світі росте з кожним роком і приблизно кожні 10 років подвоюється. Якщо збережеться така тенденція, то досить швидко за даними ВОЗ, майже всі жителі Європейського континенту страждатимуть алергією в тій або іншій формі. Тому, наразі, створення сучасних нових антигістамінних засобів як ніколи актуальне, адже багато з них викликають звикання. А тим паче, зараз дуже актуально винайти натуральні та недорогі антигістамінні засоби.

Мета дослідження. Метою роботи є дослідження антигістамінних властивостей череди трироздільної (*Bidens tripartita*).

Матеріали та методи. У роботі були використані наступні методи: пошуковий, аналітичний метод обробки даних.

Результати дослідження. Череда трироздільна (*Bidens tripartita* L.) — однорічна трав'яниста рослина родини айстрові. Вона має по три зазубрених вирости на насінинах, від того й отримала таку назву. Рослина цвіте з липня по серпень, а у вересні дозрівають її плоди. Поширена повсюдно в Україні, Середній Азії, в сибірських і далекосхідних регіонах.

Лікарською сировиною є трава зібрана в період бутонізації. Трава череди трироздільної містить наступні класи біологічно активних речовин: глікозиди, флавоноїди, кумарини, дубильні речовини, органічні кислоти, ефірну олію, мінерали.

Лікувальні властивості рослини використовувалися в китайській і тибетській медицині. Слов'янські травники застосовували настої для лікування шкіряних захворювань.

Рослина використовується як допоміжний засіб при лікуванні висипів та екземи у дорослих.

При діатезі та пелюшковому дерматиті у дітей ванни з настоєм трави череди м'яко та безпечно допомагають зняти запалення, свербіж, почервоніння без застосування гормональних препаратів, використання яких у ранньому віці перебуває під заборобою.